

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr 53

1. Obiekt

BENONITÓW, de
KOŚCIÓŁ p.w. ŚW. BENONA REDEMPTORYSTÓW

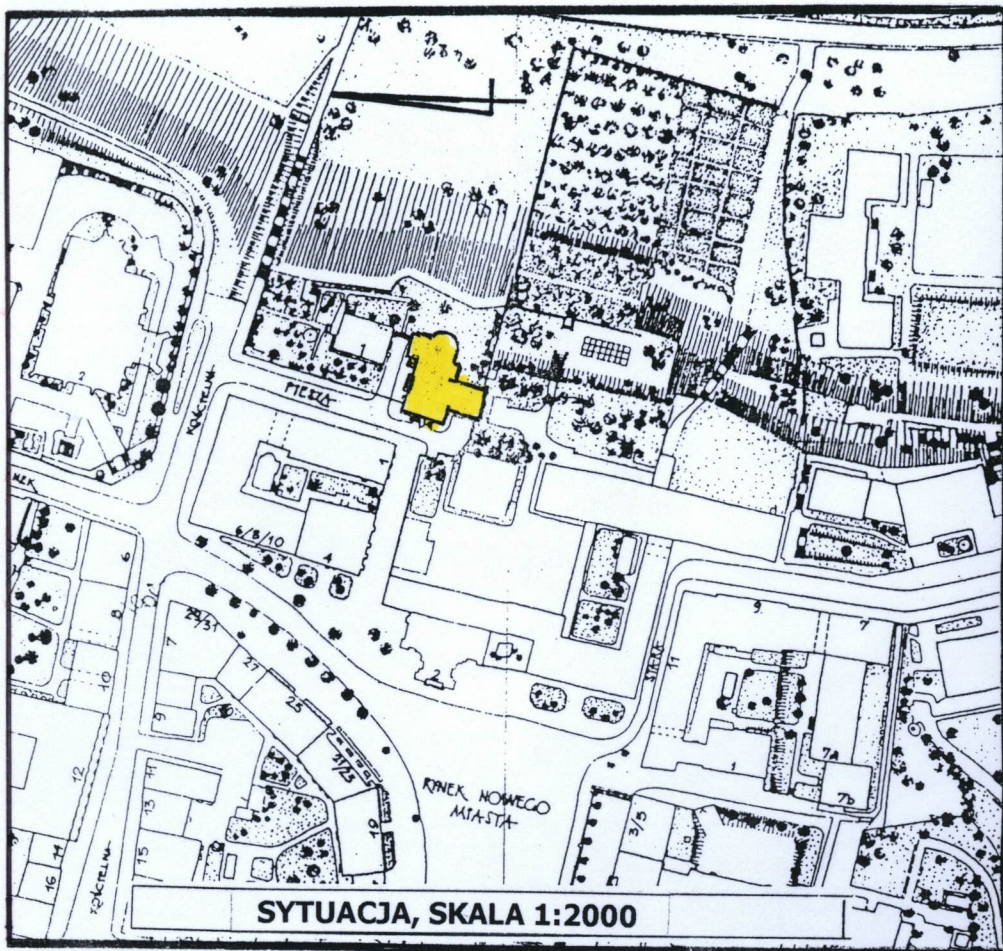
2. Czas powstania

1646; 1660;
odbud. 1957-58

3. Miejscowość

WARSZAWA

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

ul. . PIESZA 1

nr hipoteczny **hip**

lub. ewid. gruntów

5. Przynależność administracyjna

województwo **mazowieckie**

gmina

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo **warszawskie**

powiat

8. Właściciel i jego adres

**Kościół Rzymsko-Katolicki
w Polsce**

9. Użytkownik i jego adres

**Zgromadzenie O.O.
Redemptorystów**

10. Rejestr zabytków

Nr **387** data **01.07. 1965.**

Pierwotny kościół drewniany, wzniesiony na gruncie ofiarowanym w 1628 roku przez starostę liwskiego Jana Oborskiego dla niemieckiego bractwa św. Benona, otoczony cmentarzem. Kościół murowany budowany od 1646 r. pod nadzorem członków Bractwa pod nadzorem starszych: **Leonarda Piglera** (vel: Pichlera) i **Jana Haenleina** (vel: Hanle, Hanlein), konsekrowany w 1649. Zdewastowany w 1655-56 przez Szwedów, remontowany od ok. 1660. W 1676 wykonanie nowego dzwonu sygnaturki, 1689 odnowienie wizerunku św. Benona na fasadzie, 1734 ufundowanie przez rąjce Jerzego Porna nowej sygnaturki. W 1739 wnętrze zniszczone przez pożar. Ok. połowy XVIII w. wykonano nowe, rokokowe wyposażenie wnętrza (ambona obecnie q kościele parafialnym w Rybnie). W latach 1788-1808 kościół był własnością zgromadzenia redemptorystów (benonitów), którzy w latach 1788-89 wybudowali obok kościoła murowany dwupiętrowy klasztor oraz drewniane budynki szkoły i sierocińca (niezachowane). W latach 1801-1802 wykonano – z fundacji i wg projektów Karola Jestersheina, prefakta warszawskiego domu redemptorystów- chór muzyczny oraz kaplicę p.w. Zbawiciela i Matki Boskiej Bolesnej, konsekrowaną w 1802 r. (organy oraz rzeźba Ecce Homo – ob. w kościele paraf. w Pruszyńcu, woj. mazowieckie). W 1808 kościół został przejęty przez rząd Księstwa Warszawskiego i przeznaczony na użytek świecki; w l. 1822-1944 w kościele i klasztorze mieściły się mieszkania prywatne i wytwórnia wyrobów metalowych należąca początkowo (1822-25) do braci Tomasza i Andrzeja Evansów i Józefa Morrisa, następnie do Samuela Gerlacha (1825-49), następnie do kolejnych właścicieli. W 1938 nieruchomość została zakupiona przez Marię Biernacką i przekazana Warszawskiej Kurii Metropolitalnej dla przywrócenia kościołowi funkcji sakralnych i założenia ochronki. W 1944 zniszczona została pn.-wsch. część kościoła i d. klasztor. W 1950 ruiny przekazano Akademii Sztuk Pięknych z przeznaczeniem na Pracownię Rzeźby Monumentalnej; do 1952 wykonano wstępne prace adaptacyjne; w 1956 kościół został odzyskany przez redemptorystów. Odbudowany w l. 1957–1958 wg. proj. arch. Bronisława Iwańczyka z 1950–1951, zmodyfikowanego w 1956, ze zmianami w stosunku do stanu pierwotnego (dodanie: pilastrów w prezbiterium, gurtów sklepiennych, zmiana kształtu okien, nowa forma sygnaturki, i chóru muzycznego, obniżenie posadzki kaplicy) Obecne wyposażenie wykonano w latach 1977-78. W roku 1986 wnętrza pomalowano. **Określenie stylu: wczesny barok**

Sytuacja: kościół usytuowany na tyłach wschodniego bloku zabudowy Rynku Nowego Miasta, przy krawędzi skarpy wiślanej; fasada zamyka krótszy odcinek ulicy Pieszej. Teren przykościelny ogrodzony od zachodu kutą kratą. **Materiał, konstrukcja:** murowany z cegły, otynkowany, pod całą powierzchnią podbudowany kryptami; więźba dachowa krokwiowo-płatwiowa; dachy kryte dachówką, hełm sygnaturki - blachą miedzianą, ramy okienne i podziały kwater okiennych - stalowe, posadzki z płyt marmurowych, drzwi wejściowe drewniane pełne. **Rzut:** kościół orientowany, wzniesiony na rzucie prostokąta, jednonawowy, trójprzęsłowy, prezbiterium węższe, zamknięte półkoliście; do niego od północy dostawiona prostokątna zakrystia; przy południowej ścianie środkowego przęsła nawy duża prostokątna, dwuprzęsłowa kaplica (p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy). Nad przęsłami nawy sklepienie kolebkowe z lunetami, na gurtach; w zakrystii i kryptach krzyżowe, w dolnej kaplicy kolebkowo-konchowe; kaplica od pd zamknięta kolebką na łuku odcinkowym, z lunetami. **Bryła:** rozczłonkowana, korpus dwukondygnacyjny, nakryty wysokim dachem dwuspadowym; prezbiterium niższe zamknięte dachem trójspadowym, kaplica równa wysokością nawie, zamknięta dachem trójspadowym, nad zakrystią dach namiotowy, nad szczytem fasady smukła czworoboczna sygnaturka z ostrosłupowym hełmem zwieńczonym gałką z krzyżem. **Fasada:** jednoosiowa, dwukondygnacyjna, zwieńczona wysokim szczytem.. W dwóch dolnych kondygnacjach fasada ujęta po bokach parami tokańskich pilastrów na wspólnym wysokim cokole, dźwigających belkowanie wyłamane na osiach podpór. Otwór wejściowy prostokątny w portalowym obramieniu z uproszczonymi pilastrami wspierającymi pas belkowania i trójkątny oprofilowany naczółek; powyżej – duże prostokątne wielodzielne okno zamknięte odcinkowo, w obramieniu z uszakami. Ponad gzymsem koronującym wysoki szczyt ujęty uproszczonymi spływami wolutowymi, zamknięty trójkątnym oprofilowanym naczółkiem pośrodku którego płaskorzeźbiony emblemat redemptorystów, w polu szczytu prostokątna pozioma płytina i okno zamknięte odcinkiem łuku, ujęte szerokim obramieniem z uszakami; w zwieńczeniu szczytu niewielki krzyż na prostopadłościennym cokoliku. W zachodnim szczycie dachu smukła sygnaturka, u podstawy silnie profilowana, wyżej wyoblona, trzon wieżyczki czworoboczny, każda ze ścian otwarta półkolistą arkadą, zwieńczona trójkątnym oprofilowanym naczółkiem; hełm wysoki ostrosłupowy, zakończony kulą z krzyżem. **Elewacje** podzielone uproszczonymi pilastrami, prezbiterium zdwojonymi, zwieńczone szerokim profilowanym gzymsem. W apsydzie prezbiterium nisza zamknięta półkoliście. Okna zamknięte łukiem odcinkowym w oprofilowanych obramieniach; w zamknięciu prezbiterium niewielki okulus. **Wnętrze:** jednoprzestrzenne, ściany rozczłonkowane pilastrami o uproszczonych kapitelach tokańskich, zwieńczone przełamującym się belkowaniem. Otwór tęczy o łuku półkolistym, na silnie wysuniętych filarach przyściennych; chór muzyczny od zachodu wsparty na trzech arkadach, z murowanym parapetem, ujęty uproszczonymi pilastrami, przesklepiony krzyżowo; w północno-zachodnim narożniku nawy kręte schodki na chór muzyczny, z kutą balustradą; w środkowym przęsle pod chórem kruchta wydzielona kutą kratą o bogatej, plastycznej dekoracji roślinnej. Kaplica p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy otwarta do nawy wysoką półkolistą arkadą, zamknięta kutą kratą. **Instalacje:** c.o. lokalne, wod.kan., elektryczna, p.poż.

14. Kubatura 6484,5 m3	15. Powierzchnia użytkowa 393 m2	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.) 1999 r. – malowanie elewacji 2002 r. – malowanie wnętrza kościoła		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Stan obiektu bardzo dobry.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

Teczka obiektu zabytkowego nr 387, archiwum Mazowieckiego
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie

Muzeum Historyczne m.st. Warszawy, Gabinet Rycin i Rysunków
Pomiarowych - inwentaryzacje archiwalne

22. Bibliografia

- Bartoszewicz J., Kościoły warszawskie rzymsko-katolickie opisane pod względem historycznym, Warszawa 1855
- Chrościcki J., Rottermund A., Atlas architektury Warszawy, Warszawa 1977
- Katalog Zabytków Sztuki, Miasto Warszawa, część 2, Nowe Miasto, pod red. A. Kałamajskiej-Saeed, Warszawa 2001
- Marzyński S., Kościoły warszawskie w ruinie i odbudowie. 1939-1945, Warszawa 1946
- Mączyński R., Bracki kościół św. Benona w Warszawie, "Mazowsze", 1995, nr 1, s. 55
- Mączyński R., Ulice Nowego Miasta, Warszawa 1998
- Orłowicz M. Krótki ilustrowany przewodnik po Warszawie, Warszawa 1922

23. Uwagi różne

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

Anna Radźwicka-Milczewska, grudzień 2002

tekst imię, nazwisko, data, podpis

wg proj. odbudowy z 1957 r.; rys. A.M. Drzewieccy [w:] archiwum

plany, rysunki klasztoru O.O. Redemptorystów

Anna Radźwicka-Milczewska, grudzień 2002

zdjęcia fotogr. imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

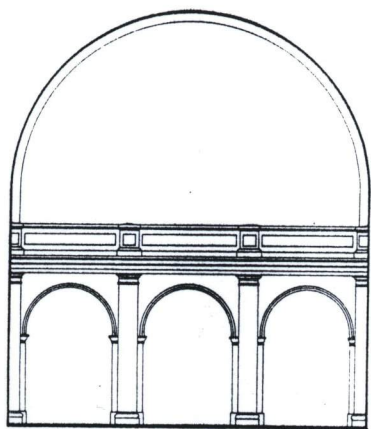
25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

26. Załączniki : 3

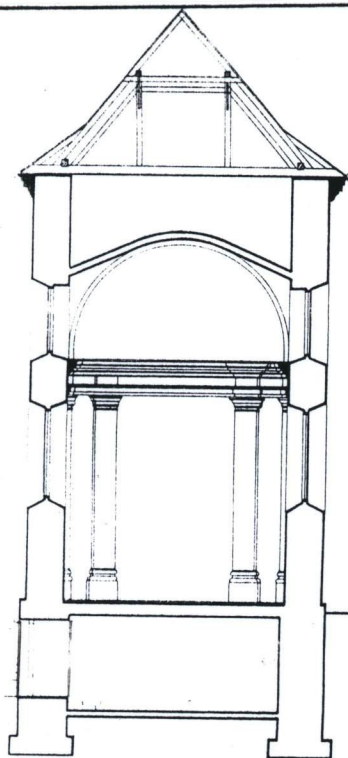
1. Miejscowość **WARSZAWA**
 2. Gmina
 3. Powiat
 4. Województwo **mazowieckie**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)
**KOŚCIÓŁ p.w.
 ŚW. BENONA
 REDEMPTORYSTÓW
 ulica Piesza 1**

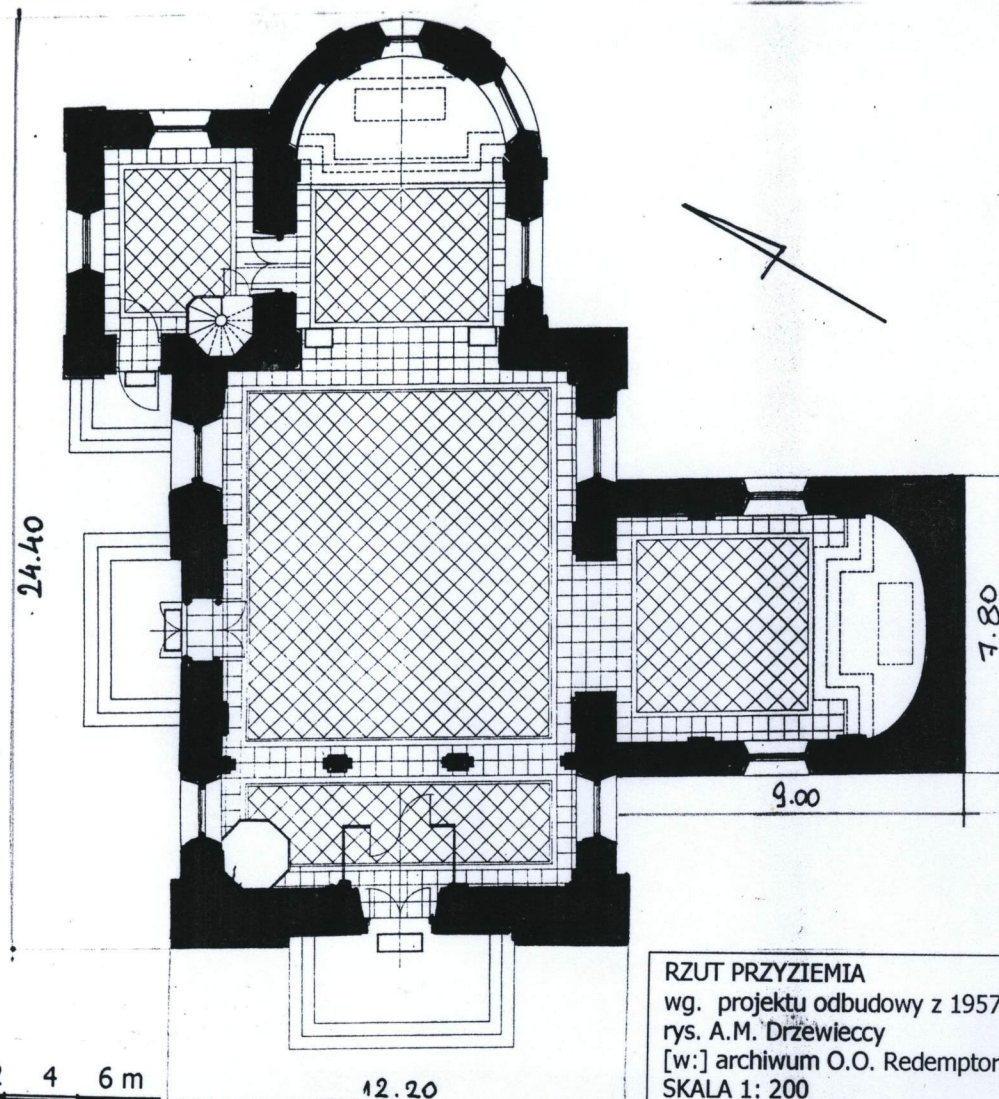
6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
 fotografie, rzut, opis

PRZEKRÓJ POPRZECZNY PRZEZ CHÓR MUZYCZNY
 wg. projektu odbudowy z 1957 r.,
 rys. A.M. Drzewieccy
 [w:] archiwum O.O. Redemptorystów
 SKALA 1: 200

PRZEKRÓJ POPRZECZNY PRZEZ KAPLICĘ
 wg. projektu odbudowy z 1957 r.,
 rys. A.M. Drzewieccy
 [w:] archiwum O.O. Redemptorystów
 SKALA 1: 200

RZUT PRZYZIEMIA
 wg. projektu odbudowy z 1957 r.,
 rys. A.M. Drzewieccy
 [w:] archiwum O.O. Redemptorystów
 SKALA 1: 200

Wkładkę założył: **Anna Radzwicka-Milczewska,**
 grudzień 2002; (imię, nazwisko, data) archiwum autora karty

Miejsce przechowywania negatywów

1. Miejscowość WARSZAWA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ p.w. ŚW. BENONA REDEMPTORYSTÓW ulica Piesza 1	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) fotografie, rzut, opis
2. Gmina		
3. Powiat mazowieckie		
4. Województwo		

Opis zdjęć:

1. widok fasady
2. portal w fasadzie
3. widok narożny fasady i elewacji bocznej północnej
4. widok na chór muzyczny
5. widok w stronę prezbiterium poprzez kratę oddzielającą kruchtę od nawy

Fot. 2

Fot. 3

Fot. 4

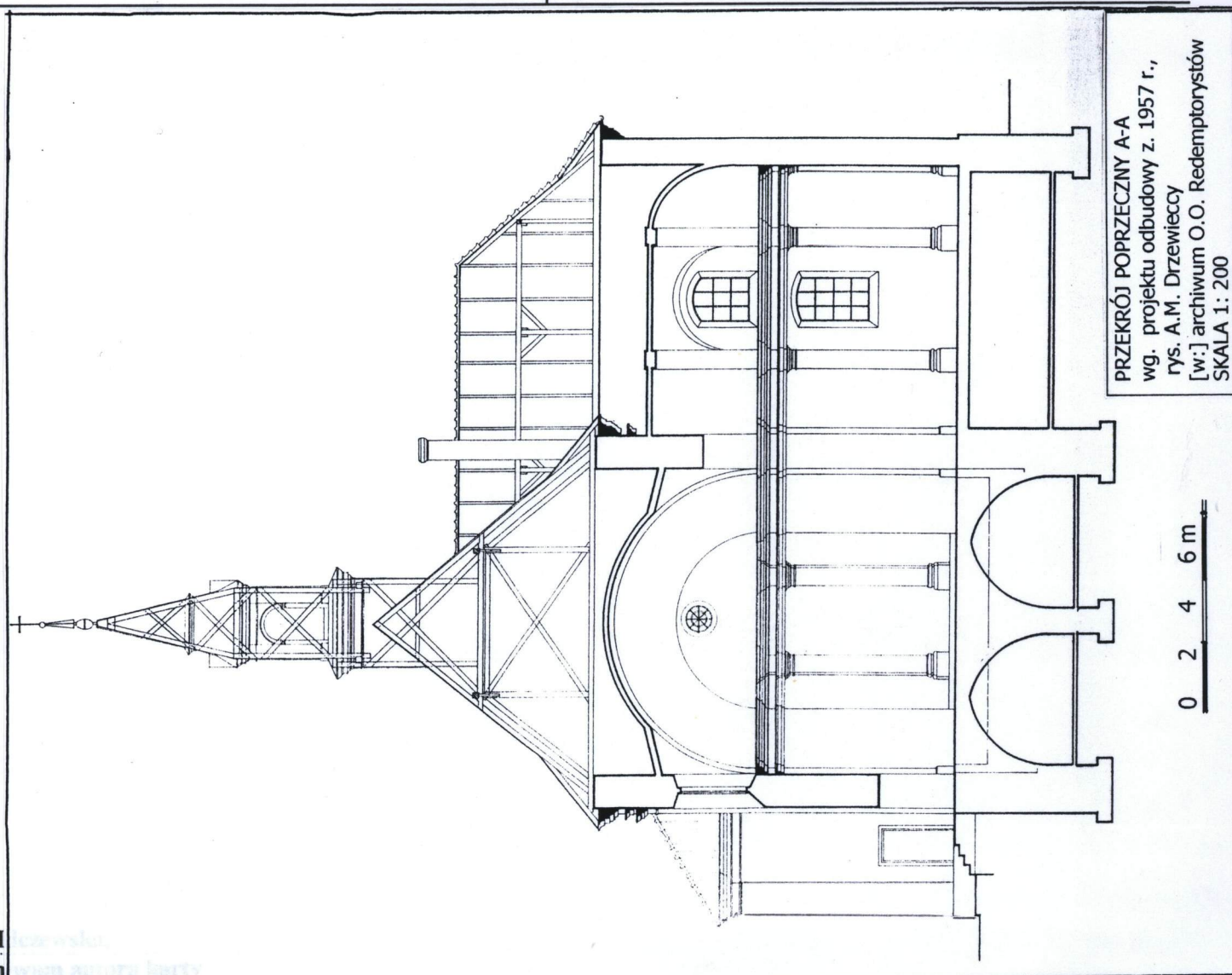
Wkładkę założył: **Anna Radzicka - Milczewska, grudzień 2002**
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów **archiwum autora karty**

1. Miejscowość WARSZAWA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ p.w. ŚW. BENONA REDEMPTORYSTÓW ulica Piesza 1	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) fotografie, rzut, opis
2. Gmina		
3. Powiat mazowieckie		
4. Województwo		

Fot.5

Wkładkę założył: **Anna Radzicka-M**
 grudeń 2002, arch
 miejsce przechowywania negatywów **autora karty**